

"Maltretiranje štićenika u Srbiji"

14. novembar 2007. | 11:45 -> 17:17 | Izvor: B92, Beta

London, Beograd -- U ustanovama za mentalno obolele i osobe s hendikepom u Srbiji ima maltretiranja štićenika i pacijenata, navodi se izveštaju.

Izveštaj međunarodne Organizacije za zaštitu prava osoba ometenih u razvoju pominje 21-godišnjeg mladića s Daunovim sindromom koji je već 11 godina vezan za krevet, polugolu decu koja obeduju i vrše i nuždu u krevetima i 7-godišnju devojčicu sa oboljenjem mozga ostavljenu bez terapije "jer će ionako umreti", ali i mnoge druge slučajeve.

U izveštaju, koji treba da bude objavljen sutra, navodi se da pomenuta tri primera nisu jedini slučajevi maltretiranja i zanemarivanja u ustanovama za mentalno obolele i za brigu o hendikepiranima u Srbiji.

Izveštaj je nastao posle četiri godine istraživanja u pomenutim institucijama, u kojima je, kako navodi list, oko 17.200 dece i odraslih.

U izveštaju se navodi da su osobe smeštene u te ustanove izložene prljavštini i zaraznim bolestima i da pate zbog nedostatka medicinske nege i rehabilitacije.

Lori Ahern iz Međunarodne organizacije za zaštitu prava osoba ometenih u razvoju opisuje neke slike kršenja ljudskih prava koje je videla u institucijama u Srbiji.

"Neki od primera kršenja ljudskih prava koja smo videli ovde bilo je zaista teško podneti. Videli smo decu i starije osobe kako žive u užasnim uslovima, koji nisu adekvatni za ljudsko biće", kaže ona.

"Neke od najpotresnijih slika - deca vezana trajno za krevete i kolenke, vezane su im ruke, noge, vezani su oko struka. Redovi i redovi kreveta za koje su vezana deca i mladi ljudi ometeni u razvoju", kaže ona.

"Oni su godinama u tim krevetima, jedu u tim krevetima, vrše nuždu u tim krevetima, žive i umiru u tim krevetima", kaže ona.

Erik Rozental, direktor Organizacije za zaštitu prava osoba ometenih u razvoju, kaže da je vezivanje deteta za krevet nešto nastrašnije što je video u svojoj karijeri advokata osoba sa invaliditetom dugoj 14 godina.

"Reč je o najstrašnijem mučenju bespomoćne dece, koja su vezana za krevete i ne mogu da se pomeraju", kaže on. Rozental kaže da za ovakvu sliku nije krivo osoblje koje radi u institucijama. Kriva je država koja ne primenjuje sopstvenu politiku.

"Osoblje se oseća užasno zbog svega, ali oni nemaju izbora, ne znaju šta da rade jer su pretrpani. Zbog toga nastavljaju da ih vezuju iznova i iznova", kaže on.

"Međutim, nije prihvatljivo u bilo kom društvu da se ljudi vezuju. Nije prihvatljivo da se oni odvajaju od društva, izoluju. To je povreda ljudskih prava i zato mi mislimo da to dolazi do nivoa mučenja", kaže on.

"Pozivamo Vladu Srbije da istog trenutka nešto promeni. Srbija ima odlične propise. Mi smo veoma zadovoljni što Ustav Srbije kaže da diskriminacija fizički ili mentalno nesposobnih neće biti tolerisana. Ali čemu svi ti odlični propisi, ako se ne primenjuju u praksi", kaže on.

Predstavnici međunarodne organizacije za zaštitu prava osoba ometenih u razvoju kažu da im iskustvo pokazuje da država reaguje samo ukoliko postoji pritisak javnosti.

Rozental je dodao kako se nada da će izveštaj omogućiti pritisak Evropske unije na Srbiju da hitno pokrene akcije radi poboljšanja uslova u pomenutim zdravstvenim institucijama.

Spomenka Grujičić iz Helsinškog odbora za ljudska prava kazala je da nema preciznih podataka o broju osoba sa posebnim potrebama u Srbiji, ali je navela da, prema procenama Svetske zdravstvene organizacije, u svakoj zemlji ima 10 procenata takvih ljudi.

Grujičićeva je precizirala da to znači da u Srbiji ima 800.000 osoba sa posebnim potrebama koji "mogu dospeti u institucije socijalne zaštite gde je stanje katastrofalno".

Ona je optužila Vladu za nemar i relativizaciju činjenica i istakla da civilno društvo mora da izvrše pritisak na državu kako bi ova promenila odnos prema najugroženijem delu populacije.

Valentina Zavišić iz nevladine organizacije "Veliki mali" ocenila je da deca sa posebnim potrebama u Srbiji ne žive u normalnim ustanovama već u logorima, gde su fiksirani za krevete, vezivani i zlostavljani.

"Paviljoni gde se ta deca nalaze nemaju čak ni nazive, nego su to 'blokovi', jer se smatra da oni nisu ljudi", dodala je ona.

Međunarodna organizacija za zaštitu prava osoba ometenih u razvoju objavila je šokantne slike štićenika mentalnih institucija u Srbiji na kojima se vide ljudi vezani za krevete ili invalidska kolica. Slike su samo deo izveštaja pod naslovom "Mučenje kao lečenje".

Na konferenciji je predstavljen i kratak dokumentarac koji svedoči o katastrofalnim, nehigijenskim i nehumanim uslovima za život u ustanovama socijalne zaštite. Na potresnim snimcima se vide pacijenti koji su vezani za stolice, fotelje i krevete, ekstremno mršavi i kože otekle od ležanja i sedenja.